

ÕHTULEHT 12.03.04

Nokkmüts, sõda ja arvutite häving

Teatrid lavastavad kogu Eesti Vabariigi eluloo

● ANETE KRUUSMÄGI
anete.kruusmagi@ohtuleht.ee

«Sõda,» vastab Tartu Uue Teatri juht Ivari Põllu, kui palun tal ühe sõnaga kirjeldada aastaid 1940–1950. «Nokkmüts,» lisab Von Krahli Teatri juht Peeter Jalakas. Üheskoos peab neil Eesti 100. aastapäevaks valmima lavastus meie riigi ajaloost.

Eesti Vabariigi juubeliks on teatritel plaanis suurejooneline projekt – mängida maha Eesti Vabariigi elulugu ehk tuua 24 teatri koostöös publiku ette 12 uuslavastust, mis kirjeldavad aastaid 1910–2030. Eile loositi Eesti teatrid paarideks ning loos pani paika ka kümnendid.

«Sellest on nii palju filme tehtud ja näidendeid lavastatud. Samas see ei tähenda, et seal ei oleks enam midagi huvitavat. Kuigi mõni lähim kümnend oleks olnud põnevamgi,» arutleb Ivar Põllu saadud ajavahemiku 1940–1950 üle. Peeter Jalakat, kelle loos Põllu paariliseks

määras, võib projekti absurdus, ja naljatledes lepitakse kokku, et kohtuma hakatakse Paides.

Linnateatri paariliseks sai fortuuna tahtel Vana Baskini Teater. Koos hakatakse lavastama XXI sajandi esimest kümnendit. «Patt oleks nuriseda, sest see on meie ühine heatahteavaldus ja lõbus mäng,» on Elmo Nüganen valikuga rahul, kuid valmiva lavastuse žanrit olevat veel vara öelda.

«Eelmise aastatuhande lõpul me ei teadnud, mis toimub meie arvutisüsteemidega, kardeti et kõik arvutid lähevad nulli. Kas lennukid püsivad õhus? See on esimene asi, mis meelde tuleb,» räägib Linnateatri juht Nüganen aastatuhande vahetusega seonduvast.

Millenniumi vahetusest murrangulisemaks peab ta lähiminekust aga hoopis 2010. aastat. «Seetõttu, et täiskasvanuikka jõudis see põlvkond, kes sündis juba vabas Eestis, keda Nõukogude Eestiga ei seo mitte midagi muud kui ainult vanemate jutud. Nad pole seda aega üldse ise kogenud, isegi mähkmetes mitte,»

LOOSIÖNN: Loosi tõmbab Eesti Rahvusballi kunstiline juht Toomas Edur, kes sai partneriks Kanuti Gildi Saali. LIINA VIRU

mõtiskleb Nüganen. «Kas polegi see üks kümnendi märksõna. Uue põlvkonna täiskasvanuks saamine.»

Loosiõnnega on igati rahul ka NUKU kunstiline juht Taavi Tõnisson, kes sai paariliseks Vaba Lava ja ajastuks 1980–1990. «Eesti ajaloo pöördelistest aastatest on väga palju materjali,» usub Tõnisson.